

КРАТКОЕ НЕТЕХНИЧЕСКОЕ РЕЗЮМЕ

К ПЛАНУ РАЗВЕДКИ ТВЕРДЫХ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ НА УЧАСТКЕ ШУБАРШИЛИК

Отчет разработан ТОО «ЭкоОптимум» Тынынбаев Ж.Т., правом на выполнение работ и оказание услуг в области охраны окружающей среды является лицензия № 02968Р от 09.10.2025 г., выданная Комитетом экологического регулирования и контроля Министерства охраны окружающей среды Республики Казахстан (см. приложение 1).

Целью составления настоящего Отчета является определение экологических и иных последствий вариантов, принимаемых управленческих и хозяйственных решений, разработки рекомендаций по оздоровлению окружающей среды, предотвращению уничтожения, деградации, повреждения и истощения естественных экологических систем и природных ресурсов.

Оценкой воздействия рассматривается период с 2026 по 2031гг., включительно.

Общие сведения о предприятии.

ТОО «BEDROCK» предусматривает разведку твердых полезных ископаемых на участке.

Срок начала реализации намечаемой деятельности: II квартал 2026г. Срок завершения: IV квартал 2031г.

Участок «Шубаршилик» расположено в Катон-Карагайском районе, Восточно-Казахстанской области Республики Казахстан.

Вопросы постутилизации. Разведка месторождения будет осуществляться предприятием ТОО «BEDROCK» на основании утверждённого Плана разведки твердых полезных ископаемых согласно Лицензии № 3913-EL от 23 декабря 2025 года. Земельный участок представлен степной местностью. Работы по постутилизации не требуются.

Категория занимаемых земель и цели использования. Изъятие новых, земель отсутствует, горные работы будут проводиться в пределах лицензируемой территории.

Планом разведки предусматривается проведение поисковых работ на месторождении Шубаршилик на площади 36,72 км².

Описываемая территория расположена в 5,1 км юго-восточнее от села Маймыр Катон-Карагайском районе Восточно Казахстанской области (Рис. 2.1.2.). Рельеф района участка «Шубаршилик» — это типичный среднегорный ландшафт Алтайской системы, с выраженной расчленённостью и сложной морфологией. Склоны часто расчленены оврагами, ручьями и каньонобразными формами.

Перед началом проведения работ предусматривается обязательное снятие почвенно-растительного слоя (ПРС) мощностью 0,2 м.

Снятие ПРС производится бульдозером XCMG TY230S.

Информация о возможных негативных воздействиях.

Атмосфера. Всего на рассматриваемой территории будет функционировать 1 организованный и 6 неорганизованных источников.

Валовый выброс загрязняющих веществ на 2026-2031 гг. составит 3,69051961 т/год.

Как показал анализ, в процессе горных работ в атмосферный воздух будет выбрасываться 10 наименований загрязняющих веществ.

Нормативы выбросов установлены по следующим веществам: азота диоксид, азота оксид, углерод (сажа), серы диоксид, сероводород, углерод оксид, бенз/а/пирен, формальдегид, углеводороды предельные и пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния в %: 70-20.

В соответствии с санитарными правилами «Санитарно-эпидемиологические требования к санитарно-защитным зонам объектов, являющихся объектами воздействия на среду обитания и здоровье человека» №26447 от 11.01.2022 г., намечаемый вид работ в санитарной классификации не определен. Размер СЗЗ не устанавливается.

Местоположение месторождения «Наурызбай» отвечает необходимым санитарно-гигиеническим требованиям, поскольку ближайшая селитебная зона – село Маймер – расположена на расстоянии 5,1 км от него.

Перечень загрязняющих веществ-10 наименований. Объем выбросов по веществам: Пыль неорганическая 70-20% двуокиси кремния (класс опасности 3)- 0,2112973 т/год; Алканы C12-19 (класс опасности 4) 0.00566 т/год; Формальдегид (класс опасности 2)- 0.021 т/год; Бенз(а)пирен (класс опасности 1)- 0.00000231 т/год; Углерод оксид (класс опасности 4) – 1.092 т/год; Сероводород (класс опасности 2) – 0.00016 т/год; Сера диоксид (класс опасности 3) - 0.21 т/год; Углерод оксид (сажа) (класс опасности 3) -0.084 т/год; Азот (II) оксид (класс опасности 3) - 0.2184 т/год; Азота (IV) диоксид (класс опасности 2) – 1.344 т/год; Углеводород (класс опасности 4) - 0.504 т/год. Предполагаемый общий объем выбросов: 3,69051961 т/год.

Вода. Привозимая питьевая вода - бутилированная, из торговой сети ближайшего населенного пункта с. Кенели. Количество работников – 20 чел. Расчетные расходы питьевых нужд составляют: 20 чел.* 0,025 м³/сут*365 = 135 м³/год. Объем воды для технических нужд – 234,9 м³/год

Снабжение горного участка технической водой будет осуществляться специализированной водоснабжающей организацией по договору, для питьевого водоснабжения проектом предусматривается завоз бутилированной питьевой воды, согласно санитарным нормам из расчета 3 л/чел в сутки, из торговых точек ближайшего населенного пункта – с. Улкен-Нарын. В целом, на хозяйственно-бытовые нужды, ежедневно должно обеспечиваться наличие 25 л/чел питьевой воды. Объем воды для технических нужд – 234,9 м³/год

При проведении работ не предусматривается пользование поверхностными и подземными водными ресурсами непосредственно из водного объекта с изъятием или без изъятия для удовлетворения питьевых и хозяйственных нужд.

Сброс сточных вод в поверхностные водоемы не предусматривается.

Почвенный покров. Почвы района преимущественно бурые, реже — тёмно-каштановые, в различной степени солонцеватые. В долинах рек встречаются почвы луговые и солончаковые, причём последние имеют наибольшее распространение.

Травяной покров распределён неравномерно: в долинах около родников, а также в пониженных участках, связанных с тектоническими нарушениями, он представлен разнотравьем. На солончаковых почвах травяной покров скудный, типично полынный.

Растительность.

Растительность Катон-Карагайского района Восточно-Казахстанской области неоднородна. На водоразделах хребтов располагаются типичные альпийские луга, болота с торфяными мхами. Склоны хребтов покрыты хвойными редкими лесами, реже березой, осиной. Для среднегорья характерна степная растительность, кустарниковые деревья.

Воздействие на растительный мир района расположения месторождения будет находиться на допустимом уровне. Дополнительного нарушения земель, а, следовательно, и растительности производиться не будет.

В соответствии с требованиями Приложения 4 к Экологическому кодексу Республики Казахстан предусмотрено проведение мероприятий по посадке зеленых насаждений на территории санитарно-защитной зоны предприятия.

Озеленение планируется осуществлять с целью снижения пылевой нагрузки, улучшения микроклиматических условий и частичного восстановления растительного покрова.

Выбор древесно-кустарниковых пород будет производиться с учетом природно-климатических условий района и устойчивости растений к засушливому климату и пылевому воздействию.

Животный мир.

Согласно письма РГУ «Восточно-Казахстанская областная территориальная инспекция лесного хозяйства и животного мира Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан» № 04-13/99 от 23.01.2026г., представленные географические координатные точки земельного участка ТОО «Ведгоск» находятся на территории государственного лесного фонда – кварталы 88-91, 111-114, 116, 134, 135 лесничества Алтынбел КГУ «Лесное хозяйство «Улкен Нарын», а также находятся на территории охотничьего хозяйства «Катон-Карагайское» района Улкен Нарын Восточно-Казахстанской области. Видовой состав диких животных представлен: заяц, лисица, волк, кабан, марал, сибирский горный козел, бурый медведь. Проходят пути миграции диких животных: марал, сибирский горный козел. Животных, занесенных в Красную книгу нет.

Радиационные воздействия. Участок планируемых разведочных работ не является объектом с повышенным радиационным фоном, на объекте не используются источники радиационного излучения.

Радиационная обстановка в районе работ благополучна, природные и техногенные источники радиационного загрязнения отсутствуют.

Отходы производства и потребления. Как показал анализ, в процессе разведочных работ на месторождении «Шубаршилик» будет образовываться 2 вида неопасных отходов и 1 опасный.

В процессе осуществления намечаемой деятельности образуются следующие виды отходов: промасленная ветошь (ткани для вытирания) – 0,508 т/год, металлический лом – 0,45504 т/год, твердые бытовые отходы (смешанные коммунальные отходы) – 1,5 т/год.

Суммарный объем образования отходов на 2026-2031гг. составляет 2,46304 т/год. Все пять видов отходов относятся к неопасным.

Отходы: 1) Твердо-бытовые отходы (ТБО) код 20 03 01- Образующиеся твердо-бытовые отходы будут храниться в металлических контейнерах, установленных на специальной площадке, с последующим вывозом по договорам со специализированными организациями на ближайший организованный полигон ТБО. Предполагаемый объем образования составляет 1,5 т/год. Хранение отходов не превышает 6 месяцев. 2) Металлический лом образуется в процессе ремонта автотранспорта. Код отхода 16 01 17. Предполагаемый объем образования составляет 0,45504 т/год. 3) Промасленная ветошь - код отхода 16 07 08*. Предполагаемый объем образования составляет 0,508 т/год. Временное хранение отходов производится в металлических емкостях (контейнерах)

Оценка воздействия на состояние экологической системы.

Согласно произведенным расчетам, в процессе проведения разведочных работ в оцениваемый период с 2026 по 2031 гг., на окружающую среду района размещения предприятия будет оказываться воздействие низкой значимости.

Воздействие на население ближайшей к месторождению селитебной зоны (село Маймыр), расположенной на расстоянии 5,1 км от него, будет находиться на допустимом уровне. Экологический риск и риск для здоровья населения при проведении разведочных работ на участке «Шубаршилик» будут минимальными.

ШҰБАРШАЛЫҚ УЧАСКЕСІНДЕ ҚАТТЫ ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ БАРЛАУ ЖОСПАРЫНА ҚЫСҚАША ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕ

Есепті "ЭкоОптимум" ЖШС Ж. Т. Тынынбаев әзірледі, Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитеті берген 09.10.2025 ж. № 02968р лицензиясы Қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды орындау және қызметтер көрсету құқығы болып табылады (1-қосымшаны қараңыз).

Осы есепті жасаудың мақсаты нұсқалардың, қабылданатын басқарушылық және шаруашылық шешімдердің экологиялық және өзге де салдарларын айқындау, қоршаған ортаны сауықтыру, табиғи экологиялық жүйелер мен табиғи ресурстардың жойылуын, тозуын, бүлінуін және сарқылуын болғызбау жөніндегі ұсынымдарды әзірлеу болып табылады.

Әсерді бағалау 2026 жылдан 2031 жылға дейінгі кезеңді қоса алғанда қарастырылады.

Кәсіпорын туралы жалпы мәліметтер.

"BEDROCK" ЖШС учаскеде қатты пайдалы қазбаларды барлауды көздейді.

Жоспарланған қызметті іске асырудың басталу мерзімі: 2026 жылғы II тоқсан, аяқталу мерзімі: 2031 жылғы IV тоқсан.

"Шұбаршілік" учаскесі Қазақстан Республикасының Шығыс Қазақстан облысы, Катонқарағай ауданында орналасқан.

Посттилизация мәселелері. Кен орнын барлауды "BEDROCK" ЖШС кәсіпорны 2025 жылғы 23 желтоқсандағы № 3913-EL лицензиясына сәйкес қатты пайдалы қазбаларды барлаудың бекітілген жоспары негізінде жүзеге асыратын болады. Жер учаскесі дала жерімен ұсынылған. Посттилизация жұмыстары қажет емес.

Иеленетін жер санаты және пайдалану мақсаттары. Жаңа жерлерді алып қою жоқ, тау-кен жұмыстары лицензияланатын аумақ шегінде жүргізілетін болады.

Барлау жоспарында Шұбаршілік кен орнында 36,72 км² алаңда іздеу жұмыстарын жүргізу көзделеді.

Сипатталған аумақ Шығыс Қазақстан облысы Катонқарағай ауданы Маймыр ауылынан оңтүстік-шығысқа қарай 5,1 км жерде орналасқан (сурет. 2.1.2.). "Шұбаршілік" учаскесі ауданының рельефі — айқын бөлшектенуі және күрделі морфологиясы бар Алтай жүйесінің типтік орта таулы ландшафты. Беткейлер көбінесе сайлармен, бұлақтармен және каньон тәрізді пішіндермен бөлінеді.

Жұмысты бастамас бұрын қуаттылығы 0,2 м топырақ-өсімдік қабатын (ПРС) міндетті түрде алып тастау көзделеді.

ПРС алу XCMG ty230s бульдозерімен жасалады.

Ықтимал теріс әсерлер туралы ақпарат.

Атмосфера. Қарастырылып отырған аумақта барлығы 1 ұйымдастырылған және 6 ұйымдастырылмаған көздер жұмыс істейтін болады.

2026-2031 жылдарға арналған ластаушы заттардың жалпы шығарындысы жылына 3,69051961 т құрайды.

Талдау көрсеткендей, тау-кен жұмыстары кезінде атмосфералық ауаға ластаушы заттардың 10 атауы шығарылады.

Шығарындылар нормативтері мынадай заттар бойынша белгіленеді: азот диоксиді, азот оксиді, көміртек (күйе), күкірт диоксиді, күкіртсутек, көміртек оксиді, бензин/а/пирен, формальдегид, шекті көмірсутектер және % құрамында кремний диоксиді бар бейорганикалық шаң: 70-20.

11.01.2022 ж. №26447 "адамның тіршілік ету ортасы мен денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғау аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына сәйкес

санитариялық сыныптамада белгіленетін жұмыс түрі айқындалмаған. СҚА мөлшері белгіленбейді.

"Наурызбай" кен орнының орналасқан жері қажетті санитарлық-гигиеналық талаптарға жауап береді, өйткені ең жақын қоныстану аймағы – Майемер ауылы – одан 5,1 км қашықтықта орналасқан.

Ластаушы заттардың тізбесі-10 атау. Заттар бойынша шығарындылар көлемі: бейорганикалық шаң 70-20% кремний диоксиді (қауіптілік сыныбы 3)- 0,2112973 т/жыл; алкандар C12-19 (қауіптілік сыныбы 4) 0.00566 т/жыл; Формальдегид (қауіптілік сыныбы 2) - 0.021 т/жыл; бензин (а) пирен (қауіптілік сыныбы 1) - 0.00000231 Т / жыл; көміртек оксиді (қауіптілік класы 4) – 1.092 т/жыл; күкіртсутек (қауіптілік класы 2) - 0.00016 т/жыл; күкірт диоксиді (қауіптілік класы 3) - 0.21 т/жыл; көміртек оксиді (күйе) (қауіптілік класы 3) -0.084 т/жыл; Азот (II) оксиді (қауіптілік класы 3) - 0.2184 т/жыл; Азот (IV) диоксиді (қауіптілік класы 2) – 1.344 т/жыл; көмірсутек (қауіптілік класы 4) - 0.504 т/жыл. Шығарындылардың болжамды жалпы көлемі: жылына 3,69051961 т.

Су. Әкелінетін ауыз су - Кенелі ауылының ең жақын елді мекенінің сауда желісінен бөтелкеге құйылған. Қызметкерлер саны-20 адам. ауыз су қажеттіліктерінің есептік шығыстары: 20 адам* 0,025 м3/тәулік*365 = 135 м3/жыл. Техникалық қажеттіліктерге арналған су көлемі-234,9 м3/жыл

Тау учаскесін техникалық сумен жабдықтауды мамандандырылған сумен жабдықтаушы ұйым шарт бойынша жүзеге асыратын болады, ауыз сумен жабдықтау үшін жобада бөтелкедегі ауыз суды тәулігіне 3 л/адам есебінен, ең жақын елді мекеннің – Үлкен Нарын ауылының сауда нүктелерінен санитарлық нормаларға сәйкес әкелу көзделеді. Жалпы, шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктерге күн сайын 25 л/адам ауыз суының болуы қамтамасыз етілуі тиіс. Техникалық қажеттіліктерге арналған су көлемі-234,9 м3/жыл

Жұмыстарды жүргізу кезінде жер үсті және жерасты су ресурстарын тікелей су объектісінен ауыз су және шаруашылық қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін алып қоюмен немесе алып қоймай пайдалану көзделмейді.

Ағынды суларды жер үсті су айдындарына ағызу көзделмейді.

Жер жамылғысы. Ауданның топырағы негізінен қоңыр, сирек — қара каштан, әр түрлі дәрежеде тұзды. Өзен аңғарларында шалғынды және тұзды топырақтар кездеседі, ал соңғылары ең көп таралған.

Шөп жамылғысы біркелкі бөлінбейді: бұлақтардың жанындағы аңғарларда, сондай-ақ тектоникалық бұзылулармен байланысты төмен жерлерде ол шөптермен ұсынылған. Тұзды топырақтарда шөп жамылғысы сирек, әдетте жусан.

Өсімдік жамылғысы.

Шығыс Қазақстан облысы Катонқарағай ауданының өсімдіктері біртекті емес. Жоталардың суайрықтарында типтік альпілік шалғындар, шымтезек мүктері бар батпақтар орналасқан. Жоталардың беткейлері қылқан жапырақты сирек ормандармен, сирек қайыңмен, көктерекпен жабылған. Орта тауларға дала өсімдіктері, бұталы ағаштар тән.

Кен орны орналасқан ауданның өсімдік әлеміне әсері рұқсат етілген деңгейде болады. Жерді, демек, өсімдіктерді қосымша бұзу жүргізілмейді.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне 4-қосымшаның талаптарына сәйкес Кәсіпорынның санитарлық-қорғау аймағының аумағында жасыл желектерді отырғызу бойынша іс-шаралар жүргізу көзделген.

Көгалдандыруды шаң жүктемесін азайту, микроклиматтық жағдайларды жақсарту және өсімдік жамылғысын ішінара қалпына келтіру мақсатында жүзеге асыру жоспарлануда.

Ағаш-бұта түрлерін таңдау ауданның табиғи-климаттық жағдайларын және өсімдіктердің құрғақ климатқа және шаң әсеріне төзімділігін ескере отырып жүргізілетін болады.

Жануарлар әлемі.

"Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің Шығыс Қазақстан облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы" РММ 23.01.2026 ж. № 04-13/99 хатына сәйкес, "Bedrock" ЖШС жер учаскесінің географиялық координаталық нүктелері мемлекеттік орман қоры аумағында орналасқан – Үлкен Нарын "орман шаруашылығы "КММ Алтынбел орманшылығының 88-91, 111-114, 116, 134, 135 кварталдары, сондай-ақ Шығыс Қазақстан облысы Үлкен Нарын ауданы" Катонқарағай "аңшылық шаруашылығының аумағында орналасқан. Жабайы жануарлардың түрлік құрамы: қоян, түлкі, қасқыр, қабан, марал, сібір тау ешкісі, қоңыр аю. Жабайы жануарлардың көші-қон жолдары өтеді: марал, сібір тау ешкісі. Қызыл кітапқа енгізілген жануарлар жоқ.

Радиациялық әсерлер. Жоспарланған барлау жұмыстарының учаскесі радиациялық фоны жоғары объект болып табылмайды, объектіде радиациялық сәулелену көздері пайдаланылмайды.

Жұмыс ауданында радиациялық жағдай қолайлы, радиациялық ластанудың табиғи және техногендік көздері жоқ.

Өндіріс және тұтыну қалдықтары. Талдау көрсеткендей, "Шұбаршық" кен орнында барлау жұмыстары барысында қауіпті емес қалдықтардың 2 түрі және 1 қауіпті қалдықтар түзілетін болады.

Белгіленген қызметті жүзеге асыру барысында қалдықтардың мынадай түрлері түзіледі: майланған шүберек (сүртуге арналған мата) – жылына 0,508 т, металл сынықтары – жылына 0,45504 т, қатты тұрмыстық қалдықтар (аралас коммуналдық қалдықтар) – жылына 1,5 т.

2026-2031 жылдарға арналған қалдықтардың түзілуінің жиынтық көлемі жылына 2,46304 т құрайды. Қалдықтардың барлық бес түрі қауіпті емес.

Қалдықтар: 1) Қатты-тұрмыстық қалдықтар (ҚТҚ) коды 20 03 01 - түзілетін қатты-тұрмыстық қалдықтар кейіннен мамандандырылған ұйымдармен жасалған шарттар бойынша жақын орналасқан ҚТҚ полигонына әкете отырып, арнайы алаңда орнатылған металл контейнерлерде сақталатын болады. Білім берудің болжамды көлемі жылына 1,5 т құрайды. Қалдықтарды сақтау 6 айдан аспайды. 2) металл сынықтары Автокөлікті жөндеу процесінде түзіледі. Шығу коды 16 01 17. Білім берудің болжамды көлемі жылына 0,45504 т құрайды. 3) майланған шүберек - қалдықтар коды 16 07 08*. Білім берудің болжамды көлемі жылына 0,508 т құрайды. Қалдықтарды уақытша сақтау металл ыдыстарда (контейнерлерде) жүргізіледі

Экологиялық жүйенің жай-күйіне әсерін бағалау.

Жүргізілген есептеулерге сәйкес, 2026 жылдан 2031 жылға дейінгі бағаланатын кезеңде барлау жұмыстарын жүргізу процесінде кәсіпорынды орналастыру ауданының қоршаған ортасына төмен мән әсер ететін болады.

Одан 5,1 км қашықтықта орналасқан кен орнына жақын орналасқан қоныстану аймағының (Маймыр ауылы) тұрғындарына әсері рұқсат етілген деңгейде болады. "Шұбаршілік" учаскесінде барлау жұмыстарын жүргізу кезінде экологиялық тәуекел және халықтың денсаулығы үшін тәуекел ең аз болады.